

**JER
NISTE ČULI
SVE!**

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

PETAK / 30.11.2018.
KONCERTNA DVORANA LISINSKI

FRÉDÉRIC CHASLIN dirigent

OREST SHOURGOT violina

MEEHAE RYO violončelo

JOHANNES BRAHMS
GUSTAV MAHLER

PLAVI CIKLUS

JER NISTE ČULI SVE!

PLAVI CIKLUS

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

FRÉDÉRIC CHASLIN dirigent

OREST SHOURGOT violina

MEEHAE RYO violončelo

JOHANNES BRAHMS

DVOSTRUKI KONCERT za violinu,
violončelo i orkestar u a-molu, op. 102 32'

Allegro

Andante

Vivace non troppo

GUSTAV MAHLER

10. SIMFONIJA 75'

Adagio

Scherzo

Purgatorio

Allegro pesante

Finale

Upotpunio i orkestrirao:

Frédéric Chaslin

FRÉDÉRIC CHASLIN dirigent

Dirigent, skladatelj, pijanist i pisac o glazbi, Parižanin **Frédéric Chaslin**, školovao se na Pariškom konzervatoriju, nakon čega je pohađao i znamenito Sveučilište *Mozarteum* u Salzburgu.

Karijeru dirigenta započeo je 1989. godine kao pomoćnik Daniela Barenboima u Parizu i Bayreuthu. Dvije godine kasnije postaje asistent Pierrea Bouleza u najpoznatijem europskom ansamblu za suvremenu glazbu, pariškom *Ensemble Intercontemporain*.

Usljedio je niz angažmana na mjestu šefa dirigenta, počevši od Opere u Rouenu (1991.- 1994.), nakon čega preuzima Jeruzalemski simfonijski orkestar (1998. - 2001.), Nacionalno kazalište u Mannheimu (2004. - 2007.) te na koncu i Operu u Santa Feu (2009. - 2013.).

Godine 2011. vraća se u Jeruzalem gdje drugi put dolazi na čelo Jeruzalemskog simfonijskog orkestra.

Posvećen je u podjednakoj mjeri opernim izvedbama kao i simfonijskim koncertima.

Kada je riječ o operi, od 2002. godine do danas predvodio je vodeće svjetske orkestre, od orkestra newyorškog Metropolitana, preko Opere iz Los Angelesa, berlinske Deutsche Oper, Bavarske državne opere iz Münchena, sve do opernih kuća u Leipzigu, Dresdenu, Madridu, Bologni, Rimu, Veneciji, Torinu, Oslu, Kopenhagenu i Tokiu.

Od recentnih velikih produkcija svakako valja izdvojiti rad na postavljanju *Hoffmannovih priča* u Dresdenu i Kopenhagenu.

Godine 1993. debitirao je na Svečanim igrama u Bregenzu izvedbom *Nabucca*, kojim je ravnao i iduće godine, dok 1995. i 1996. izvodi Beethovenova *Fidelia*. Time započinje njegova plodna karijera u Austriji, gdje je samo Bečkom državnom operom od 1997. ravnao preko 200 puta.

Kada je u pitanju simfonijski repertoar, predvodio je sve važnije francuske orkestre (Pariški orkestar, Nacionalni orkestar, Filharmoniju Francuskog radija, Pariški operni orkestar), zatim Filharmoniju milanske Scale, Nacionalni simfonijski orkestar RAI-a iz Torina, Simfonijski orkestar *Hallé* iz Manchestera, Londonsku filharmoniju, Londonski simfonijski orkestar, Bečki simfonijski orkestar, Bečku filharmoniju, Španjolski nacionalni orkestar, Orkestar Zaklade *Gulbenkian* iz Lisabona, Izraelsku filharmoniju te Filharmoniju iz Nagoye.

Nastupao je i u dvostrukoj ulozi dirigenta i pijanista, izvodeći dva Ravelova klavirska koncerta, pet Beethovenovih, a Peti uz Bečke filharmoničare 2001. u Bečkoj državnoj operi.

Kao skladatelj, autor je tri opere i više od 50 popijevki za sopran, mezzosopran i bariton. Najpoznatiji soprani pjevali su te snimali izvatke iz njegovih opera (Netrebko, Dessay, Peretyatko i Damrau, koja je neke od arija uvrstila i na album *Damrau Forever*). Kad je riječ o simfonijskoj glazbi valja istaknuti Ciganski ples za violinu i orkestar te Koncert za violončelo.

Kao pisac, autor je eseja *Glazba u svemu* koji je u Francuskoj objavio pariški izdavač *Empire*, a u Njemačkoj *Böhlau*.

U listopadu 2017. objavio je roman temeljen na životu Gustava Mahlera, čemu je pridodao i vlastitu orkestraciju Mahlerove Desete simfonije.

JER NISTE ČULI SVE!

OREST SHOURGOT violina

Violinist, pedagog, diplomirani dirigent i komorni glazbenik te profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, rođen je u obitelji sveučilišnog profesora dr. sc. Bogdana Shourgota i violinistice Volodymyre Shourgot. Godine 1982. osvojio je prvu nagradu na violinističkom natjecanju u Kijevu, na kojem je u finalu svirao Prvi koncert u fis-molu H. Wieniavskog. Iduće 1983. godine osvojio je prvu nagradu natjecanja *J. Kocian* u Češkoj. Godine 1989. završio je Centralnu muzičku školu u Moskvi. Te godine dobio je prvu nagradu na violinističkom natjecanju u Odesi. Od 1993. do 1994. studira na Konzervatoriju *Čajkovski* u Moskvi te postaje koncertni majstor Ansambla suvremene muzike (ASM) pri Savezu skladatelja Rusije. Godine 1993. nastavlja uspješni niz - osvaja prvu nagradu na Prvom međunarodnom natjecanju violinista *M. Lysenka* u Harkovu. Od 1994. do 1996. završava i poslijediplomski studij na Konzervatoriju *Čajkovski* u Moskvi gdje od 1995. počinje raditi kao asistent. Na Prvom međunarodnom violinističkom natjecanju *Abram Jampolski* u Dubni 1996. osvojio je drugu nagradu.

Kao student svirao je u ansamblu Moskovskih solista pod vodstvom maestra Jurija Bašmeta. Stipendist je Fonda novih imena pod pokroviteljstvom Anatolija Karpova i Raise Gorbačov od 1992. godine.

U Hrvatsku dolazi 1997. te stječe državljanstvo 2001. godine. Od 1998. predaje na Umjetničkoj akademiji u Splitu, a od 1999. docent je na istoj akademiji. Od 2001. postaje koncertni majstor Zagrebačke filharmonije. Godine 2005. postaje docent na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, a 2010. umjetnički voditelj Zagrebačkog komornog orkestra. Od 2011. godine izvanredni je profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Kao solist, komorni i orkestralni glazbenik nastupao je s vodećim svjetskim glazbenicima i dirigentima kao što su Sir Neville Marriner, Shlomo Mintz, Juri Bašmet, Milan Horvat, Vladimir Kranjčević, Natalia Gutman, Alun Francis, Pavle Dešpalj, Hans Graf i brojni drugi. Kao solist nastupa od 1981. godine. Gostovao je u gotovo svim zemljama Europe, diljem Azije te u Sjedinjenim Američkim Državama.

Godine 2011. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti dodijelila mu je ekskluzivno pravo na korištenje violine *King iz 1735.* godine čuvenog talijanskog majstora Guarnerija del Gesùa. Godine 2015. u Cremoni svirao je na violini *Joachim Ma Antonia* Stradivarija iz 1715. godine.

Član je žirija međunarodnih violinističkih natjecanja u Sionu (Švicarska) 2011., Novosibirsku 2013., Ohridu 2014., Beogradu 2015. i 2016. te u Lavovu 2017. godine.

Godine 2016. nastupao je sa Zagrebačkom filharmonijom u Carnegie Hallu u New Yorku.

Godine 2017. izveo je Bachov Dvostruki koncert sa Shlomom Mintzom u Zagrebu, a iste godine dvaput je nastupao s Robyjem Lakatosom.

Godine 2018. poduzeo je iznimni izvođački pothvat, integralnu izvedbu ciklusa tri sonate i tri partite za violinu solo Johanna Sebastiana Bacha, najprije u Crkvi sv. Franje Asiškog u Lipiku, a zatim i u Katedrali sv. Duje u Splitu te u Crkvi sv. Marka u Zagrebu, u sklopu Festivala sv. Marka čiji je laureat.

Večerašnji koncert izvodi na violini brescianske graditeljske škole iz 17. stoljeća iz obiteljske kolekcije.

MEEHAE RYO violončelo

Nevjerojatna tehnička virtuoznost i zadržljivi osjećaj za muzičku kantilenu glazbenice koja redovito snima za prestižnu izdavačku kuću Deutsche Grammophon, razlog je zbog kojeg violončesticu **Meehae Ryo** smatraju najistaknutijom violončesticom Republike Koreje danas. Kako sama tvrdi, smisao vlastita muziciranja vidi u izvođenju glazbe koja će donijeti radost publici, ali i njoj samoj. Uz to što je cijjenjena violončelistica, iznimna je pedagoginja, a njezin mentorski i profesorski doprinos prije svega je plod želje i velike volje za dijeljenjem vlastitih iskustava i tajni glazbene vještine.

Violončelo je počela svirati sa šest godina, a nakon što je osvojila brojna natjecanja u domovini, sa šesnaest godina prihvatila je poziv s prestižnog studija na *Juilliardu*, te je stekla diplomu na Sveučilištu Michigan u SAD-u.

Strast prema glazbi zaslužna je za to što je postala omiljenom violončesticom brojnih svjetskih orkestrara. Među njima su Concert-Verein iz Beča, Berlinski simfonijski orkestar, Simfonijski orkestar Praškoga radija, Beogradska filharmonija, Filharmonija iz Torontoa, Hongkonški filharmonijski orkestar, Tajlandski filharmonijski orkestar, Simfonijski orkestar Bugarskog nacionalnog radija, Praški simfonijski komorni orkestar, Klasični glazbenici Madeire iz Portugala, Kazahstanski nacionalni simfonijski orkestar, Korejski simfonijski orkestar, Filharmonijski orkestar Seoula i mnogi drugi.

U kolovozu 2013. pozvana je da s Albenom Danailovom, prvom ženom u povijesti na poziciji prve violine Bečke filharmonije, izvede Brahmsov Dvostruki koncert na Glazbenom festivalu u Českom Krumlovu uz prijenos Češke radiotelevizije. Na poziv voditelja Budimpeštanskog simfonijskog orkestra MÁV, s prvom violinom Berlinske filharmonije Andreasom Buschatzom izvela je isto djelo listopada 2014. u Koncertnoj dvorani Liszt u Budimpešti.

Nastupala je u poznatim koncertnim dvoranama, uključujući Zlatnu dvoranu bečkog Musikvereina, Dvoranu Verdi, Herkulesaal u Münchenu, Dvoranu Smetana, dvorane Dvořák i Liszt, Carnegie Hall, Auditorium della Conciliazione u Rimu i Dvoranu Berlinske filharmonije. Njezina prva snimka, ostvarena za Sony Classical, nastala je u suradnji sa Simfonijskim orkestrom Praškoga radija pod vodstvom Vladimíra Váleka u povodu obilježavanja 150. godišnjice smrti Roberta Schumanna. Godine 2013. za Deutsche Grammophon snimila je violončelističke koncerte C. Saint-Saënsa i E. Elgara s Nürnberškim simfoničarima. Redovita je članica žirija međunarodnih natjecanja, kao što su Beethoven, Janigro, Hačaturjan i Riga Strings Classic.

Ne ograničava se na ulogu koncertne violončeliste, već je i među najcjenjenijim profesorima u Republici Koreji. Njezina osobna iskustva pomažu joj u poučavanju ne samo glazbene tehnike potrebne za sviranje violončela, već i o violončelu kao životnom pozivu. Svira na violončelu talijanskog majstora graditelja Lorenza Storionija.

JER NISTE ČULI SVE!

Zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

PETAK / 14.12.2018.
KONCERTNA DVORANA LISINSKI

HANS GRAF dirigent
ZIYU HE violina

LUDWIG VAN BEETHOVEN
EGON WELLESZ
JOHANN STRAUSS ML.

Blagajna Zagrebačke filharmonije • www.ulaznice.hr • www.zgf.hr

PLAVI CIKLUS

WIENER
OSIGURANJE
WIENER
INSURANCE GROUP

BCC
ROBUSTA

PEUGEOT

ULAZNICE.HR
VIŠE VARIJANTI U NAŠOJ AGENCIJI

Jutarnji LIST

JOHANNES BRAHMS

DVOSTRUKI KONCERT u a-molu, op. 102

“Danas sam ih predala sa suzama u očima”, upisala je 16. listopada 1887. u svoj dnevnik Clara Schumann, nakon što je, na njegovo insistiranje, **Johannesu Brahmsu** (Hamburg, 1833. - Beč, 1897.) predala sva pisma njihove dugogodišnje intimne korespondencije. Dva dana potom Brahms je ravnao praizvedbom svoje posljednje koncertantne i orkestralne kompozicije, Dvostrukoga koncerta za violinu i violončelo. Negdje u isto vrijeme odlučio je u potpunosti napustiti skladanje; 1890. pisao je izdavaču Simrocku da je “puno pocijepanih rukopisa” bacio u Traun (pa ipak je po susretu s klarinetistom Richardom Mühlfeldom napisao klarinetski trio i kvintet 1891. te dvije klarinetske sonate 1894., a nakon Clarine smrti 1896. i posljednje djelo, Četiri ozbiljne popijevke).

Dvostruki koncert, skladan za slavnog violinista Josepha Joachima (1831.-1907.) i violončelista Roberta Hausmanna, člana Joachimova kvarteta, još uvijek nije bio kompozicija rastanka - već prije poziva na pomirenje. Upravo je Joachim upoznao Brahmsa s Franzom Lisztom kao i sa Schumannovima, što je Roberta Schumanna ponukalo na poznati napis o

Brahmsu kao “mladom orlu”. Godine 1880. Joachim je, međutim, počeo sumnjati da je njegova supruga Amalie Wiess u preljubničkoj vezi s Brahmsovim izdavačem Fritzom Simrockom. Kada je Brahms stao na njezinu stranu, napisavši opsežno pismo u kojemu insistira na Amalijinoj nedužnosti, Joachim je prekinuo svaki kontakt s dugogodišnjim prijateljem. Sedam sljedećih godina Brahms je pisao pisma i slao Joachimu svoje partiture; Joachim je nastavio svirati Brahmsovu glazbu, ali je uporno odbijao njegovo prijateljstvo.

U ljetu 1887., nakon što se smjestio u unajmljenu vilu s pogledom na jezero Thun u Švicarskoj, Brahms je došao na novi plan. U kolovozu je Joachimu poslao posljednje pismo u kojem piše: “Pripremi se na šok! Već se neko vrijeme ne mogu oduprijeti ideji o koncertu za violinu i violončelo, koliko god se trudio da se odgovorim od tog nauma”. Ako nije zainteresiran, poručuje mu Brahms, neka mu samo pošalje dopisnicu na kojoj će zapisati: “Odbijam”. “U protivnom slijede moja pitanja. Želiš li vidjeti gotove dijelove? Nisam još upisao solističke dionice. Misliš li da bi se mogao naći s Hausmannom da provjerite svirljivost? Da li bi mogao s Hausmannom i samnom na klaviru isprobati skladbu, a potom i s nekim ovdašnjim orkestrom? Zadržat ću za sebe ono čemu se nadam i što želim...”. Joachimova dopisnica nije stigla na Brahmsovu adresu.

S dvojicom solista Brahms se našao u Clarinu domu u Baden-Badenu potkraj rujna. Prosvirali su skladbu za Clarinim klavirom te potom i s lokalnim orkestrom. No iako je svirka bila sjajna i kontakt je bio ponovno uspostavljen, staro se prijateljstvo nije povratilo.

Praizvedba se odigrala 18. listopada u znamenitom Gürzenichu u Kölnu. Recepcija je bila prilično mlaka, a stari Brahmsov prijatelj Theodor Billroth, inače ugledni kirurg te redoviti gost opatijske rivijere (u Opatiji je i preminuo 1894.), kasnije je Eduardu Hanslicku kazao da on nalazi djelo “ishlapjelim ostvarajem”. Clara je, pak, prokomentirala kako skladbi nedostaje “toliko za Brahmsovu glazbu karakteristične topline i svježine”.

Možda je mlakoj recepciji pridonijela i činjenica da je ovo bio prvi primjer koncerta za ova dva solistička instrumenta, a i da su slični primjeri bili rijetki, poput Beethovenova Trostrukog koncerta za violinu,

violončelo i klavir. S druge strane, sami violončelo nije bio baš uobičajeni koncertantni instrument u Brahmsovo doba; otud i njegova poznata izreka o Dvóřakovu Violončelističkom koncertu: “Zašto zaboga nisam znao da je moguće skladati takav violončelistički koncert? Da jesam, davno bih napisao jedan”. (Ne treba, međutim, zanemariti tezu da je Brahmsu kao uzor mogao poslužiti i barokni concerto grosso s njegovim grupama solističkih instrumenata te da je Brahms, usto, bio odličan poznavatelj, primjerice, Händelove glazbe, godine 1874. bečkoj publici predstavivši skladatelj oratorij *Solomon*.)

Bez Joachima koji bi mu dao dobar savjet (a što je obilato činio u ranijem Violinskom koncertu), Brahms je tijekom rada na Dvostrukom pokazivao priličnu nesigurnost. “Možda sam ideju trebao dati nekom tko bolje od mene poznaje violinu”, povjerio se u jednom trenutku Clari. Clara mu je uzvratila argumentom da je dosad skladao četiri simfonije. Svoj koncert, kojeg je nazvao “neobičnim uzletom mašte”, posvetio je “onom kojem je i napisan” - Joachimu. Recepcija djela od praižvedbe nije se popravila ni za Brahmsova, niti do kraja Joachimova života. Danas se, s druge strane, čini doista nezamislivim da je publika bilo kojeg vremena mogla odoljeti titanskim temama i zagasitom sutonskom koloritu ovoga djela, u kojem se ruku pod ruku vode drama s krajnjim virtuozištetom.

JER NISTE ČULI SVE!

GUSTAV MAHLER

DESETA SIMONIJA

Najznačajniji događaj 1910. za **Gustava Mahlera** (Kališće, 1860. - Beč, 1911.) bila je praižvedba Osme simfonije. No, njegov “najveći životni uspjeh” (R. Carr) zasjenit će otkriće da je njegova supruga Alma u ljubavnoj vezi s mladim arhitektom Walterom Gropiusom. Potresen, Mahler će savjet zatražiti od psihoanalitičara Sigmunda Freuda, a Alma će ipak odlučiti ostati s Mahlerom, koji je upravo njoj posvetio Osmu.

U to doba skladatelj će započeti rad na Desetoj simfoniji, dovršivši Adagio i skiciravši ostale stavke, no put u New York prekinut će ga u poslu. Posljednji javni koncert priredit će 21. veljače 1911., razboljeti se potom od streptokokne infekcije i po povratku u Beč preminuti. Deseta će ostati njegovo posljednje i nedovršeno ostvarenje.

1920.-ih Alma će početi razmišljati kako bi simfoniju ipak trebalo dovršiti. Obratit će se Ernstu Krenekou koji iz skica, međutim, neće uspjeti “dešifrirati” cjelinu. Tek britanski muzikolog Deryck Cooke 1964. ponudit će prvu kompletnu verziju. Mnogi veliki dirigenti nastavit će izvoditi samo Adagio, kao posljednji simfonijski stavak koji je u potpunosti skladao sam Mahler.

FRÉDÉRIC CHASLIN

U POTRAZI ZA MAHLEROM - "Izgubljena simfonija"

Gustav Mahler preminuo je 18. svibnja 1911., ostavivši za sobom suprugu, kćer i tri nedovršena remekdjela: *Das Lied von der Erde (Pjesmu o Zemlji)*, Devetu simfoniju i skicu Desete simfonije.

Razlog zbog kojeg kažem da su ova tri djela "nedovršena", čak i unatoč tome što se prva dva naširoko izvode te prihvaćaju kao "dovršena", leži u tome što je dobro poznato da je Mahler smatrao neko djelo "dovršenim" tek pošto bi ga sam izveo, čuo ga, te potom učinio još stotine promjena, poboljšanja, kako u njegovoj orkestraciji, tako i u glazbenoj teksturi - a ponekad i samoj strukturi djela.

Mahler je želio da se rukopis Desete simfonije uništi nakon njegove smrti. Alma ga nije poslušala. Tu se već postavlja pitanje: zašto ga Mahler nije uništio sam?

Bilo je vjerojatno preteško vlastoručno uništiti djelo u koje je, on je to dobro znao, već unio toliko

fantastičnoga materijala, te da bi to bilo poput ubojstva vlastitog djeteta - četiri godine ranije doživio je smrt svoje kćeri Putzi. A prebaciti tu odgovornost na Almu značilo bi da je bio potpuno svjestan da Alma to neće učiniti.

I stoga, zašto danas postavljati rekonstrukciju, ako bi to bilo protiv Mahlerove volje? Jednostavno zato jer postoji inicijalna rekonstrukcija, koju je autorizirala Alma, a osobno smatram da posao Derycka Cookea, iako vrlo dobro obavljen, ne prikazuje kompletnu sliku ove simfonije, čineći je na taj način još "nedovršenijom". A što može biti nedovršenije od nedovršene rekonstrukcije?

Zašto tvrdim da je ova rekonstrukcija nepotpuna? Zato jer se Cooke, koji je radio pod Alminim nadzorom, nije usudio - ili nije znao kako dopisati materijal koji je nedostajao, kao i zato što mu je nedostajalo ambicije u načinu na koji ga je orkestrirao.

Prepoznatljiva osobina Mahlerove glazbe konstantna je tenzija i bogatstvo tekstura. Posebice, Mahler je cijelo vrijeme koristio jednu melodiju zajedno s dvije ili više drugih, "rubnih melodija". Volim to uspoređivati s glavnim plesačem u baletu okruženim mnogim malim "baletanima" koji plešu zajedno s njim, čineći koreografiju bogatijom i sadržajnijom. A mnogi "mali baletani" nedostaju u Mahlerovu rukopisu - osim u slučaju Adagija, gdje sam usput, u svojoj verziji, ipak dodao šačicu "malenih baletana", tamo gdje je partitura ukazivala na ispražnjene prostore i gdje se najsnažnije javljao osjećaj da "nešto nedostaje".

Prema tome, kako i zašto odlučiti dodati muzički materijal na određenim mjestima?

Rekonstruirati nedovršenu muzičku partituru ne razlikuje se puno od restauriranja slike koja je djelomično uništena - pri čemu nitko ne dovodi u pitanje potrebu za restauracijom te slike. Svjedočili smo u prošlosti kako su stručnjaci za Da Vincija rekonstruirali cjelokupnu fresku, pri čemu su rezultati bili zapanjujući. U oba slučaja, i kod Mahlera kao i kod Da Vincija, ono što je ostalo bilo je dovoljno da pomogne u poslu rekonstrukcije: oko jedne petine oba remekdjela ostalo je nedirnuto - u slučaju Simfonije, prvi stavak, Adagio, uključujući orkestraciju.

Rad na svojoj restauraciji temeljio sam na tri elementa:

1. Vlastitom dobrom poznavanju svih Mahlerovih kompozicija koje sam izvodio puno puta, u pogledu stila, orkestracije, kao i polifonih tehnika koje je Mahler koristio.

2. S obzirom da se Mahler autorski "obnavljao" sa svakom novom kompozicijom, koristiti Devetu simfoniju i *Das Lied von der Erde* kao smjernice, činilo se razumnim odabirom.

3. Na razini orkestracije, pratio sam kurs prvoga stavka, Adagia, kojega je Mahler dovršio - iako znamo da ta orkestracija ima puno praznina i nedovršenih situacija.

Pritom je valjalo izbjeći nekolicinu opasnosti: u pogledu orkestracije, tri preostala pokušaja da se dovrši simfonija (Baršaj, Carpenter, Mazzetti) nisu uspjela, s obzirom da su uključila previše udaraljki, stvarajući na trenutke zvuk koji je bliži Gershwinu ili, u najboljem slučaju, Šostakoviču. Ti pokušaji bili su ili premasivni, ili previše prozračni, dok je Mahler bio majstor u balansiranju različitih orkestralnih skupina.

Druga, pak, opasnost ležala je u tome da se pozicije "nedostajućih plesača" ispune elementima iz prethodnih simfonija. Ili u zaboravljanju da Mahler nikad nije ponavljao neki element - o tome je zabilježio i vlastite komentare. Uz izuzetak prvoga dijela Šeste simfonije koja posjeduje pravi "da capo", Mahler je uvijek nanovo komponirao element koji bi želio ponovno uvesti u djelo. Tako je u trećem stavku ove rekonstrukcije Mahler samo zapisao "Da capo" u reprizi prve teme. Ali je pritom očigledno da je to napisao s idejom da zaključi stavak varijacijama, da je imao vremena da taj stavak i orkestrira.

Tu ne možemo ići dalje: kad se Mahler prebacivao iz klavirske skice u veliki orkestar, nerijetko bi stvarao i novo djelo. Na primjer, već samo letimični pogled na klavirsku skicu Adagia u odnosu na orkestriranu verziju, pokazuje potpunu promjenu glazbenoga tijeka nakon samo nekoliko taktova. Stoga sam se ovdje, posve razumljivo, odlučio zadržati na klavirskoj skici, isključivo popuniti rupe te orkestrirati u stilu koji bi bio čim bliži Devetoj simfoniji.

Iz tih razloga, Deseta simfonija zauvijek će ostati "nedovršena". Restauracija može biti maksimalno savršena, ali nikad nećemo saznati što bi Mahler promijenio u svojoj klavirskoj skici - a to će u svima koji poznaju Mahlera zauvijek prizivati onaj dobro poznati osjećaj čudnoga, nepoznatoga. No to je na svoj način i ljepota i poetika ovog djela, poput Offenbachovih *Hoffmannovih priča*, koje je, usput rečeno, prouzveo upravo Mahler u Beču. Ovu operu orkestrirao je Offenbachov prijatelj, i recitative također, mnoge arije ubačene su iz drugih opera, a cijele glazbene brojeve skladali su drugi skladatelji. Pa ipak, posrijedi je najpopularnija Offenbachova opera koja najbolje svjedoči o čaroliji Offenbachova genija - i jedna od hit opernih predstava mnogih opernih kuća diljem svijeta.

Naši životi ostaju zauvijek nedovršeni, oni staju u trenutku dok naš posao još uvijek nije dovršen, a stari narodi govore da je to razlog zbog kojeg nas duhovi posjećuju na ovom svijetu. I zato, nek' nas Mahler posjeti večeras i dopusti nam da čujemo što nam ima za došapnuti...

Priprema i realizacija tekstova
G.A.D. PRODUKCIJA
www.gad.hr

JER NISTE ČULI SVE!

PLAVI CIKLUS / BRAHMS / MAHLER

zf

19

VIOLINE I. Martin Draušnik, koncertni majstor, Dunja Bontek**, Saki Kodama, Teodora Sucala Matei, Martina Sačer Pavlin, Lovorka Moslavac, Ivan Finta, Odette Cavaliere, Alina Gubajdullina, Davide Albanese, Lana Adamović, Saša Borčić Reba, Neven Manzoni, Kornelija Balaž, Mario Bratković, Marija Bašić

VIOLINE II. Sho Akamatsu*, Darko Franković**, Val Bakrač, Vlatka Pecić Juranić, Tomislav Ištók, Sergij Vilchynskiy, Ivo Jukić, Krešimir Bratković, Mirela Džepina Finta, Dragana Tomić, Iva Kraji, Sandra Bingula Nožica, Margareta Ugrin

VIOLJE Dragan Rucner*, Krešimir Ferenčina**, Hiwote Tadesse**, Igor Košutić, Maja Pinterić Šibl, Tvrtko Pavlin, Pavla Kovač, Asja Frank Perčić, Lovorka Abramović Šoljan, Aleksandar Jakopanec, Miroslav Mrazović, Marko Otmačić

VIOLONČELI Jasen Chelfi*, Vinko Rucner**, Zita Varga**, Dora Kuzmin Maković, Oliver Đorđević, Martina Pavlin, Miljenko Šajfar, Tajana Bešić, Jurica Mrčela

KONTRABASI Mimi Marjanović Gonski*, Antal Papp**, Darko Krešić*, Borna Dejanović, Dubravko Palanović, Ilin Dime Dimovski, Tihomir Novak, Franjo Zvonar

FLAUTE Ana Batinica*, Matea Škarić Janković, Marijana Bačelić

PICCOLO Dani Bošnjak

OBOE Zoltan Hornyanszky*, Katarina Grubić, Vittoria Palumbo

ENGLJSKI ROG Žarko Antonić

KLARINETI Davor Reba*, Mario Fabijanić*, Dunja Paprić

BAS KLARINET Ratko Vojtek

KLARINET ES Rude Mimica

FAGOTI Jorge Ricardo Luque Perdomo*, Matko Smolčić*, Petar Križanić

KONTRAFAGOT Aleksandar Čolić

ROGOVI Viktor Kirčenkov*, Yevhen Churikov*, Lenart Istenič,

Nikola Jarki, Daniel Molnar, Zdravko Haubrih

TRUBE Marin Zokić*, Tomica Rukljić*, Mario Lončar, Luko Saulović

TROMBONI Mario Šincek*, Ivan Mučić, Marin Rabadan, Goran Glavaš

TUBA Krunoslav Babić

TIMPANI Ema Krešić

UDARALJKE Leonardo Losciale, Renato Palatinuš, Julija Furek

GLASOVIR Filip Fak

MANDOLINA Maksimilijan Borčić

HARFA Mirjam Lučev-Debanić*

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

FILHARMONIJSKI BAL

30. PROSINCA 2018. • 20:30 / LISINSKI

Dočekajmo
NOVU na balu iz snova!

JER NISTE ČULI SVE!

Zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

PETAK / 18.1.2019.
KONCERTNA DVORANA LISINSKI

In memoriam **MILAN HORVAT**

ANDREW GRAMS dirigent
GORAN FILIPEC klavir

MOZART / LISZT/BUSONI / MENDELSSOHN

Blagajna Zagrebačke filharmonije • www.ulaznice.hr • www.zgf.hr

Grad Zagreb

PARTNERI U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

JutarnjiLIST **START**

VIJENAC

ZAGREB
my grad

SPONZORI

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PEUGEOT

Izdavač: Zagrebačka filharmonija

Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Korektura: Ana Marić

Oblikovanje i grafička priprema: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

Cijena: 5 kuna

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.

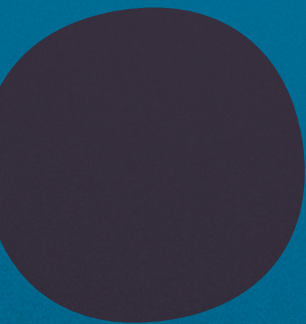
CRVENI CIKLUS

Grad Zagreb

JutarnjiLIST

www.zgf.hr